

ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ ОБЛАСНИЙ ІНСТИТУТ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ ІМЕНІ АНАТОЛІЯ НАЗАРЕНКА

СХВАЛЕНО

Протокол засідання кафедри психології та інклюзивної освіти, методик природничо-математичних дисциплін і технологій від 26 червня 2026 року №4

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради
Хмельницького обласного інституту
післядипломної педагогічної освіти
імені Анатолія Назаренка
(протокол засідання вченої ради
ХОППО ім. А. Назаренка від 30 червня 2026 року № 2)

Ректор Хмельницького обласного інституту
післядипломної педагогічної освіти
імені Анатолія Назаренка

Наказ від 01 липня 2026 № 214/но

В.ОЧЕРЕТЯНКО

ПРОГРАМА

підвищення кваліфікації

класних керівників закладів загальної середньої освіти

«КЛАСНИЙ КЕРІВНИК: МІСІЯ, ВПЛИВ, РОЗВИТОК»

Хмельницький – 2026

Розробник: Хмельницький обласний інститут післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка (Клімкіна Наталія Григорівна, кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри психології та інклюзивної освіти, методик природничо-математичних дисциплін і технологій)

Напрямок підвищення кваліфікації: Підвищення кваліфікації фахівців за спеціальністю 011 «Освітні, педагогічні науки» галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» у сфері післядипломної освіти осіб з вищою освітою.

Розроблено на основі: стандарту «Вчитель закладу загальної середньої освіти» (наказ МОН від 29.08.2024 № 1225); Постанови КМУ «Деякі питання підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» від 21 серпня 2019 р. № 800; Положення про класного керівника навчального закладу системи загальної середньої освіти (наказ МОН N 434 від 06.09.2000 р.).

Рецензенти: *Гіджельцький Ігор Казимирович* – перший проректор Хмельницького обласного інституту післядипломної педагогічної освіти імені Анатолія Назаренка;

Кіящук Алла Йосипівна – директор ліцею Комунального закладу загальної середньої освіти «Ліцей №15 імені Олександра Співачука Хмельницької міської ради»

1. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

2.

Актуальність програми. Сучасна система освіти зазнає суттєвих змін, у зв'язку з чим особливого значення набуває виховна діяльність закладу освіти. Умови воєнного часу, соціальні виклики, необхідність підтримки психологічного благополуччя дітей та забезпечення безпечного освітнього середовища значно розширили роль класного керівника.

Сьогодні класний керівник не лише організовує виховну роботу, а й виступає наставником, координатором взаємодії між учнями, батьками, педагогами та фахівцями команди психолого-педагогічного супроводу. Це потребує постійного вдосконалення професійних компетентностей, розвитку навичок ефективної комунікації, емоційної стійкості, кризового реагування, партнерської взаємодії та створення інклюзивного освітнього середовища.

Водночас саме класний керівник відіграє важливу роль у формуванні ціннісних орієнтирів, громадянської відповідальності, соціальної активності та життєстійкості учнів. Тому його професійний розвиток є необхідною умовою якісної організації виховного процесу.

Програма спрямована на осмислення сучасної ролі класного керівника в умовах Нової української школи, удосконалення практичних підходів до виховної діяльності, опанування сучасних методів взаємодії з усіма учасниками освітнього процесу та розширення професійного інструментарію педагога. Її реалізація сприятиме підвищенню якості виховної роботи, професійному зростанню педагогів і розвитку їхньої готовності ефективно діяти в умовах сучасних освітніх викликів.

Цільова група: класні керівники ЗЗСО.

Форма навчання: очна, дистанційна, на базі замовника. Особливості реалізації: програма складається з п'яти навчальних модулів, поєднує теоретичні та практико-орієнтовані форми роботи.

Обсяг (тривалість): 30 годин (1 кредит ЄКТС), з них: 8 год — лекційні заняття, 18 год — практичні заняття, 4 – контрольні заходи.

Особливості реалізації програми: зміст програми об'єднано у чотири навчальних модулі. Реалізація програми ґрунтується на поєднанні теоретичних занять та практико-орієнтованих форм роботи. Тривалість програми – 1 тиждень.

Форма підвищення кваліфікації: очна, дистанційна, на базі замовника.

Мета підвищення кваліфікації: розвиток професійних компетентностей класних керівників відповідно до вимог Закону України «Про освіту», «концепції Нової української школи», Професійного стандарту вчителя та порядку підвищення кваліфікації педагогічних працівників (Постанова КМУ №800), зокрема в частині організації виховного процесу, забезпечення безпечного та

інклюзивного освітнього середовища, налагодження ефективної партнерської взаємодії з учасниками освітнього процесу, формування соціально відповідальної особистості учня та підвищення здатності педагогів до професійного саморозвитку, рефлексії та діяльності в умовах сучасних освітніх викликів.

Завдання підвищення кваліфікації:

- поглиблення знань педагогів щодо сучасних підходів до організації виховного процесу, відповідно до нормативно-правової бази.
- Розвиток професійних компетентностей класного керівника у сфері педагогіки партнерства. Ефективної комунікації та взаємодії з учасниками освітнього процесу.
- Формування умінь створювати безпечне, психологічно комфортне та інклюзивне освітнє середовище.
- Удосконалення навичок роботи з учнівським колективом в умовах соціальних викликів і кризових ситуацій.
- Розвиток здатності до рефлексії, саморозвитку та професійного зростання.
- Розширення інструментарію виховної діяльності з урахуванням цінностей Нової української школи та потреб сучасного учня.

Перелік компетентностей, що вдосконалюватимуться:

А1. мовно-комунікативна, А3. інформаційно-цифрова, Б1. психологічна, Б2. емоційно-етична, Б3. компетентність педагогічного партнерства; В1. інклюзивна, Г1. прогностична, Г2. організаційна, Д1. компетентність навчання впродовж життя.

Очікувані результати підвищення кваліфікації

Знання:

- сутність, складники та ознаки безпечного освітнього середовища для дітей з ООП, зокрема в умовах війни та повоєнного часу;
- основні положення законодавства України щодо охорони дитинства, запобігання та протидії булінгу, дискримінації, насильству, порушенням прав дитини;
- нормативно-правові засади створення та функціонування безпечного освітнього середовища в закладі освіти;
- вимоги до організації безпечного освітнього простору в умовах очного, дистанційного, змішаного та індивідуального навчання;
- організаційні механізми забезпечення фізичної, психологічної, інформаційної та цифрової безпеки учасників освітнього процесу;
- алгоритми дій педагогічних працівників у разі виявлення булінгу, ознак насильства, кризових ситуацій, порушення правил безпеки, кіберзагроз;
- принципи міжвідомчої та внутрішньошкільної взаємодії щодо створення безпечного освітнього середовища;

- особливості професійної відповідальності педагога за дотримання вимог безпеки, етики, захисту прав здобувачів освіти та конфіденційності персональних даних;
- засади формування культури безпеки, ненасильницької комунікації, партнерської взаємодії та педагогіки підтримки;
- можливості використання цифрових інструментів для організації безпечної комунікації, навчання та супроводу учнів;
- класифікацію та особливості використання різних видів електронних (цифрових) освітніх ресурсів для створення навчального контенту;
- шляхи використання цифрових інструментів для оцінювання, зворотного зв'язку та рефлексії навчання;
- методи підтримки дітей з ООП під час війни та у повоєнний період;
- соціально-психологічні закономірності формування та розвитку малих соціальних груп (класів, гуртків, колективів);
- соціологічні методи збору інформації під час проведення моніторингів якості освіти, інституційного аудиту, самооцінювання освітніх та управлінських процесів;
- сутність, структура й переваги тренінгу як інтерактивної форми навчання;
- сутність психологічного благополуччя та його значення для учнів різних вікових груп;
- основні чинники, що впливають на емоційний стан дітей, у тому числі дітей з ООП;
- типові прояви стресу, тривоги, емоційного виснаження та дезадаптації в учнів;
- принципи побудови безпечного та підтримувального освітнього середовища;
- роль класного керівника у ранньому виявленні ознак психологічних труднощів;
- етичні норми та правила коректної комунікації в інклюзивному середовищі;
- принципи адаптації освітнього середовища та комунікації для дітей з різними освітніми потребами;
- особливості поведінкових проявів дітей з ООП та підходи до їх підтримки.

Уміння:

- створювати та підтримувати безпечне освітнє середовище для дітей з ООП в умовах війни та повоєнного часу;
- застосовувати методи психологічної, педагогічної та соціальної підтримки дітей з ООП у кризових ситуаціях;
- використовувати тренінгові методики як інтерактивну альтернативу традиційному навчанню;
- аналізувати соціально-психологічні процеси в малих групах та враховувати їх у роботі з класом;
- застосовувати соціологічні методи збору інформації під час моніторингів, аудитів та самооцінювання;

- пояснювати учням і батькам сутність психологічного благополуччя та його значення;
- розрізняти чинники, що впливають на емоційний стан дітей, і враховувати їх у педагогічній взаємодії;
- визначати та описувати прояви стресу, тривоги, емоційного виснаження та дезадаптації;
- будувати безпечне та підтримувальне освітнє середовище на рівні класу;
- виявляти ранні ознаки психологічних труднощів у здобувачів освіти;
- вибудовувати алгоритм взаємодії з психологом, соціальним педагогом, асистентом учителя та батьками;
- дотримуватися етичних норм та правил коректної комунікації в інклюзивному середовищі;
- застосовувати базові стратегії підтримки учнів у кризових або емоційно складних ситуаціях;
- адаптовувати освітнє середовище та комунікацію відповідно до різних освітніх потреб дітей;
- інтерпретувати поведінкові прояви дітей з ООП та обирати відповідні стратегії підтримки;
- організовувати фізичну, психологічну, інформаційну та цифрову безпеку учасників освітнього процесу;
- діяти відповідно до алгоритмів реагування на булінг, насильство, кризові ситуації та кіберзагрози;
- забезпечувати міжвідомчу та внутрішньошкільну взаємодію для підтримки безпечного середовища;
- використовувати цифрові інструменти для безпечної комунікації, навчання, супроводу та оцінювання;
- добирати та застосовувати електронні освітні ресурси для створення якісного навчального контенту;
- організовувати зворотний зв'язок та рефлексію навчання за допомогою цифрових інструментів.

Цінності та ставлення:

- повага до унікальності кожної дитини, її освітніх потреб та індивідуальної траєкторії розвитку;
- ставлення до дітей з ООП як рівноправних учасників освітнього процесу;
- прийняття різноманітності та багатоманітності як норми сучасної освіти;
- недискримінація та рівний доступ до підтримки для всіх учасників освітнього процесу;
- орієнтація на безбар'єрність, інклюзивність та педагогічну підтримку.
- пріоритет гуманістичних цінностей у взаємодії з учнями та формуванні громадянської свідомості;
- усвідомлення важливості патріотизму як духовного орієнтиру та складника національної ідентичності;
- гуманність і турбота як основа взаємодії з учнями;
- емпатія та чутливість до емоційного стану дітей, зокрема в умовах війни.

- відповідальність за створення безпечного, доброзичливого та психологічно комфортного середовища;
- забезпечення здорового психологічного клімату, сприятливого для розвитку здібностей та мінімізації ризиків психологічного травмування;
- підтримка розвитку саморегуляції, стійкості та психологічного благополуччя учнів;
- нетерпимість до булінгу, дискримінації, приниження, стигматизації, мови ворожнечі та будь-яких форм насильства;
- орієнтація на педагогіку співробітництва, відкритість, толерантність та конструктивну комунікацію;
- розвиток суб'єкт-суб'єктних відносин між учасниками освітнього процесу;
- повага до думок, оцінок, ставлень і цінностей здобувачів освіти та їхніх батьків;
- відкритість до діалогу, партнерства та конструктивного вирішення конфліктів;
- співпраця з фахівцями та батьками як ключ до ефективної підтримки дитини;
- готовність до своєчасного реагування на загрози безпеці та взаємодії з адміністрацією, психологічною службою, соціальними партнерами;
- готовність діяти на засадах поваги до особистості дитини, педагогіки партнерства та ненасильницької комунікації;
- дотримання професійної етики у роботі з дітьми, сім'ями та колегами;
- відповідальне ставлення до збереження життя, здоров'я, гідності та прав усіх учасників освітнього процесу;
- усвідомлення цінності безпечного, інклюзивного, недискримінаційного та людиноцентричного освітнього середовища;
- відповідальне ставлення до захисту персональних даних і конфіденційної інформації;
- усвідомлення особистої відповідальності за безпечну поведінку в цифровому просторі;
- критичне ставлення до інформації, отриманої через цифрові канали комунікації;
- позитивне ставлення до практик цифрової безпеки, профілактики ризикованої поведінки та здоров'язбереження;
- усвідомлення правових та етичних аспектів використання цифрових технологій, важливості академічної доброчесності;
- мотивація до навчання впродовж життя та постійного професійного саморозвитку;
- готовність розвивати власну цифрову компетентність і сприяти її розвитку у здобувачів освіти;
- відкритість до впровадження сучасних цифрових інструментів у навчання, комунікацію та підтримку учнів.

Система та критерії оцінювання результатів підвищення кваліфікації

Оцінювання результатів навчання здійснюється на основі поєднання формувального та підсумкового оцінювання.

Формувальне оцінювання застосовується для відстеження прогресу слухачів, їхньої здатності застосовувати здобуті знання під час виконання практичних кейсів і проблемних ситуацій, практичних робіт, надання зворотного зв'язку, здійснення самооцінювання та взаємооцінювання, а також для коригування їхньої індивідуальної навчальної траєкторії.

Підсумкове (бальне) оцінювання здійснюється наприкінці навчання та включає тестування за всіма темами освітньої програми та підсумкову конференцію.

Під час тестування пропонуються завдання з вибором однієї або кількох правильних відповідей, на встановлення відповідностей та матричні запитання (сітка з прапорцями або перемикачами).

Тест містить 20 завдань, з них: • 7 запитань базового рівня (знання фактів, визначень, термінів, розпізнавання об'єктів) — по 1–2 бали; • 6 запитань середнього рівня (уміння групувати, сортувати, порівнювати, знаходити логічні зв'язки, застосовувати базові знання) — по 3–4 бали; • 1–2 запитання високого рівня (уміння вирішувати нестандартні завдання, аналізувати процеси, прогнозувати результати) — по 4–5 балів.

Максимальна кількість балів за тест — 40. Прохідний бал — 28 (70 %).

Максимальний бал за участь у конференції з обміну досвідом — 20 балів, з них: • якість поданих матеріалів — 12 балів; • виступ на конференції — 8 балів. Прохідний бал — 14 (70 %).

Документ про підвищення кваліфікації: свідоцтво.

Вартість: безоплатно відповідно до регіонального замовлення слухачів курсів підвищення кваліфікації педагогічних працівників і працівників науково-методичних об'єднань Хмельницької області на 2027 рік.

2. НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН

Зміст програми складається з 4 модулів та 10 тем. Кількість годин, що відводиться на засвоєння змісту програми, — 30, з них: 8 год — лекційні заняття, 18 год — практичні заняття, 4 — контрольні заходи.

№ з/п	Назва навчальних тем	Кількість годин				
		Усього	Лекції	Практ.	Сам. робота	Контр. заходи
Модуль 1. Підтримка психологічного благополуччя учасників освітнього процесу та робота в інклюзивному середовищі						

1.1	Методи підтримки дітей з ООП під час війни та повоєнний час	3	2	1		
1.2	Алгоритми підтримки психологічного благополуччя учнів в інклюзивному середовищі: роль класного керівника	3	1	2		
Разом за модулем:		6	3	3		
Модуль 2. Соціально-психологічний моніторинг і соціологічні технології в системі забезпечення якості освіти						
2.1	Психологічний мікроклімат у соціальних групах закладу освіти (трудовому колективі, класах, гуртках, навчальних групах): засоби діагностики та технології корекції	2	1	1		
2.2	Соціологічні процедури в класі та ЗЗСО як управлінська технологія та складова формування ефективної ВСЗЯО	2	1	1		
Разом за модулем:		4	2	2		
Модуль 3. Цифрова компетентність класного керівника						
3.1	Безпека в цифровому суспільстві та в освітньому середовищі	2		2		
3.2	Цифрові інструменти та рішення в професійній діяльності класного керівника	3		3		
Разом за модулем:		5		5		
Модуль 4. Громадянська безпека та патріотичні орієнтири в сучасному освітньому просторі						
4.1	Організаційні аспекти професійної діяльності педагога у створенні безпечного освітнього середовища	2	2			
4.2	Тренінгові технології як інструмент патріотичного виховання молоді	4		4		

4.3	Педагогічна практика Проведення соціально-психологічного дослідження в класі	2		2		
4.4	Педагогічна практика Створення безпечного та патріотично орієнтованого простору класу: алгоритми дій, моделі взаємодії, практичні інструменти	2		2		
Разом за модулем:		10	2	8		
Підсумкові заходи						
1	Формування індивідуальної траєкторії професійного розвитку педагогічного працівника	1	1			
2	Контроль знань (тестування)	2				2
3	Підсумкова конференція з обміну досвідом	2				2
Разом:		5	1			4
Усього		30	8	18		4

3. ЗМІСТ ПРОГРАМИ МОДУЛЬ 1

Підтримка психологічного благополуччя учасників освітнього процесу та робота в інклюзивному середовищі

Тема 1.1. Методи підтримки дітей з ООП під час війни та повоєнний час

Організація безпечного освітнього середовища для дітей з ООП. План заходів для реалізації безпечного освітнього середовища. Загальні рекомендації для дітей з ООП. Особливості сприйняття та реагування різних категорій дітей з ООП. 5 порад для педагогів та батьків у роботі з дітьми з ООП під час війни. Методи підтримки дітей з особливими освітніми потребами під час війни. Підтримка батьків дітей з ООП у зіткненні з викликами війни. Формула стійкості. Швидкий рецепт психологічної стійкості

Тема 1.2. Алгоритми підтримки психологічного благополуччя учнів в інклюзивному середовищі: роль класного керівника

Психологічне благополуччя як компонент безпечного освітнього середовища. Типові виклики для дітей з ООП та дітей у стресових/кризових ситуаціях. Роль класного керівника у ранньому виявленні ознак дистресу.

Алгоритм взаємодії: класний керівник — психолог — соціальний педагог — батьки. Етичні принципи та коректна комунікація в інклюзивному середовищі. Підтримувальні стратегії: емоційна регуляція, безпечне спілкування, адаптація освітнього середовища

МОДУЛЬ 2

Соціально-психологічний моніторинг і соціологічні технології в системі забезпечення якості освіти

Тема 2.1. Психологічний мікроклімат у соціальних групах закладу освіти: засоби діагностики та технології корекції

Теоретичні засади формування малих соціальних груп. Соціально-психологічні дослідження малих соціальних груп. Клас як мала соціальна група: механізми формування, соціальна динаміка та процеси, психологічний клімат. Діагностичні та корекційні види діяльності

Тема 2.2. Соціологічні процедури в класі та ЗЗСО як управлінська технологія та складова формування ефективної ВСЗЯО

Соціологія як галузь знань про закономірності розвитку соціуму. Соціологічні методи дослідження адаптовані для роботи зі шкільними колективами (анкетні опитування, індивідуальні інтерв'ю, фокус-групові інтерв'ю, спостереження, контент-аналіз, експеримент). Роль та місце соціологічних процедур у процесі побудови та функціонування ВСЗЯО в сучасній школі. Нормативно-правові вимоги та державні стандарти, щодо проведення в ЗЗСО соціологічних процедур. Алгоритм організації соціологічних досліджень в класі. Якісний аналіз соціологічних маркерів. Використання матеріалів зовнішніх соціологічних досліджень у навчальній, науковій та виховній роботі педагога зі здобувачами освіти

МОДУЛЬ 3

Професійний розвиток класного керівника: ІКТ компетентності та інструменти

Тема 3.1. Безпека в цифровому суспільстві та в освітньому середовищі
Персональні та корпоративні дані, їх конфіденційність. Небезпеки в цифровому просторі. Онлайн-злочини в цифровому суспільстві та запобігання їм. Кібербезпека. Кібергігієна. Типи онлайн-загроз та механізми реагування. Відповідальна та безпечна поведінка в цифровому просторі. Безпечне використання соціальних мереж і месенджерів в освітньому процесі. Захист цифрових пристроїв, персональних даних і електронних освітніх ресурсів. Захист акаунтів від зламу

Тема 3.2. Цифрові інструменти та рішення в професійній діяльності педагогічного працівника

Добір електронних (цифрових) освітніх ресурсів з урахуванням мети навчання, вікових особливостей та освітніх потреб здобувачів освіти. Модифікація електронних (цифрових) освітніх ресурсів для досягнення навчальних цілей. Використання цифрових платформ як конструктора навчального контенту. Принципи академічної доброчесності у використанні цифрових матеріалів

МОДУЛЬ 4

Громадянська безпека та патріотичні орієнтири в сучасному освітньому просторі

Тема 4.1. Організаційні аспекти професійної діяльності педагога у створенні безпечного освітнього середовища

Нормативно-правові засади забезпечення безпечного освітнього середовища в закладі освіти. Організація безпечного, інклюзивного та здоров'язбережувального освітнього середовища. Вимоги до професійної діяльності педагогічного працівника щодо забезпечення безпеки освітнього процесу в умовах різних форм здобуття освіти. Ризики освітнього середовища та їх типологія (фізичні, психологічні, соціальні, інформаційні, цифрові). Організаційні механізми попередження та реагування на випадки булінгу, насильства, дискримінації, кіберзагроз. Алгоритми дій педагогічного працівника у кризових та небезпечних ситуаціях. Внутрішньошкільна та міжвідомча взаємодія щодо забезпечення безпеки учасників освітнього процесу. Формування культури безпечної поведінки та відповідального ставлення до збереження життя і здоров'я здобувачів освіти

Тема 4.2. Впровадження тренінгових технологій як сучасного, інтерактивного інструменту національно-патріотичного виховання молоді в умовах воєнного стану

Поняття «тренінгу» в сучасному освітньому просторі. Психологічні та педагогічні переваги тренінгу в умовах воєнного стану: забезпечення активної участі, практична спрямованість, емоційне переживання. Створення безпечного, довірливого освітнього середовища для обговорення чутливих питань (національна ідентичність, історична пам'ять, виклики війни). Специфіка групових правил та просторової організації тренінгу

Тема 4.3. Педагогічна практика. Проведення соціально-психологічного дослідження на тему “Психологічний клімат у класі”

Формування мети і завдань. Вибір методів (методики) дослідження. Апробація інструментарію. Збір і обробка результатів. Аналіз отриманих даних, висновки і практичні рекомендації. Використання результатів дослідження. Перспективи продовження дослідження (проведення наступних етапів збору і обробки даних) у подальшому

Тема 4.4. Педагогічна практика. Створення безпечного та патріотично орієнтованого простору класу: алгоритми дій, моделі взаємодії, практичні інструменти

Формування Створення безпечного та патріотично орієнтованого простору для сучасних здобувачів освіти, у якому поєднуються емоційна та інформаційна безпека, підтримка стійкості учнів, розвиток національної ідентичності через діяльність і взаємодію, а також ефективні моделі комунікації класного керівника з дітьми у ситуаціях стресу, конфлікту чи дезінформації. Практичні алгоритми реагування, створення правил спільного простору та формування середовища, що зміцнює довіру, відповідальність і ціннісну позицію кожного учня.

Орієнтовний перелік практичних завдань

- Аналіз нормативно-правових документів щодо забезпечення безпечного, інклюзивного та здоров'язбережувального освітнього середовища.
- Визначення ризиків освітнього середовища (фізичних, психологічних, соціальних, інформаційних, цифрових) та розроблення карти ризиків класу/закладу.
- Моделювання алгоритмів дій педагога у кризових та небезпечних ситуаціях (булінг, насильство, кіберзагрози, конфлікти, стресові події).
- Розроблення внутрішньокласних правил безпеки та доброзичливої взаємодії.
- Створення схеми внутрішньошкільної та міжвідомчої взаємодії у випадку загроз безпеці.
- Формування рекомендацій щодо розвитку культури безпечної поведінки та відповідального ставлення до життя і здоров'я учнів.
- Впровадження тренінгових технологій як інтерактивного інструменту національно-патріотичного виховання молоді.
- Розроблення структури тренінгового заняття з національно-патріотичного виховання (мета, завдання, вправи, очікувані результати).
- Створення переліку групових правил для безпечного обговорення чутливих тем (ідентичність, історична пам'ять, виклики війни).
- Моделювання просторової організації тренінгу з урахуванням психологічної безпеки та довіри.
- Підготовка та апробація однієї тренінгової вправи, спрямованої на розвиток стійкості, рефлексії, громадянської позиції або емоційної підтримки.
- Аналіз педагогічних і психологічних переваг тренінгу в умовах воєнного стану та визначення можливостей його застосування у власній практиці.
- Педагогічна практика: соціально-психологічне дослідження «Психологічний клімат у класі».
- Формування мети, завдань та гіпотези дослідження.
- Вибір та обґрунтування методів і методик (анкети, опитувальники, соціометрія, спостереження).

- Апробація інструментарію та корекція за потреби.
- Проведення збору даних у класі.
- Обробка результатів (кількісний та якісний аналіз).
- Інтерпретація отриманих даних, формування висновків.
- Підготовка практичних рекомендацій для класного керівника, психолога, батьків.
- Визначення перспектив продовження дослідження (наступні етапи, повторні вимірювання, моніторинг динаміки).
- Педагогічна практика: створення безпечно-патріотичного простору класу.
- Розроблення алгоритму дій класного керівника зі створення безпечно-патріотичного простору (кроки, відповідальні, ресурси).
- Моделювання ефективних комунікаційних практик у ситуаціях стресу, конфлікту, дезінформації або емоційного напруження.
- Створення правил спільного простору, що зміцнюють довіру, відповідальність, взаємоповагу та ціннісну позицію учнів.
- Підготовка міні-проєкту або сценарію класної години, спрямованої на розвиток національної ідентичності, стійкості та безпечної поведінки.
- Розроблення практичних інструментів підтримки учнів у кризових ситуаціях (пам'ятки, алгоритми, чек-листи).
- Аналіз можливостей поєднання емоційної та інформаційної безпеки у щоденній роботі класного керівника.

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правові документи

1. Професійний стандарт «Практичний психолог» (наказ Мінекономіки №1044 від 31.05.2022).
2. Професійний стандарт «Вчитель закладу загальної середньої освіти» : затв. наказом Міністерства освіти і науки України від 29 серпня 2024 р. № 1225. Київ : МОН України, 2024.
3. Закон України «Про охорону дитинства» (26.04.2001 №2402-III).
4. Закон України «Про освіту» (05.09.2017 №2145-VIII).
5. Закон України «Про соціальні послуги» (17.01.2019 №2671-VIII).
6. Закон України «Про повну загальну середню освіту» (16.01.2020 №463-IX).
7. Постанова КМУ №957 від 15.09.2021 *Порядок організації інклюзивного навчання в закладах загальної середньої освіти.*
8. Постанова КМУ №491 від 12.05.2023 *Порядок надання психологічної допомоги особам, які постраждали внаслідок воєнних дій.*

Основна література

1. Бех І. Д., Кириченко В. І., Петрочко Ж. В. З Україною в серці (тренінг з патріотичного виховання дітей та молоді) : посіб. Харків : Друкарня Мадрид, 2016. 140 с.

2. Білошицький С. В., Мітягіна С. С. Соціологічна служба в закладі ЗСО як елемент ВСЗЯО : педагогіко-управлінський потенціал, технології діяльності, порядок організації. Хмельницький : ХОППО ім. А. Назаренка, 2023. 72 с.
3. Білошицький С., Мітягіна С. Фокус-групові дослідження в ЗЗСО як складова ВСЗЯО та моніторингів якості освіти : актуальність, переваги, рекомендації. Хмельницький : ХОППО ім. А. Назаренка, 2026. 57 с.
4. Даниленко Л., Таранченко О. (ред.) Інклюзивна освіта : навч.-метод. посіб. Київ : Літера ЛТД, 2019. 256 с.
5. Інститут психології ім. Г. С. Костюка НАПН України ; уклад. Н. Чепелєва, О. Кокун, Т. Титаренко Психологічна підтримка дітей в умовах стресу та кризи : практичний посібник. Київ, 2022. 120 с.
6. Коло сім'ї : Центр здоров'я та розвитку Як підтримати наших дітей у зіткненні з викликами війни : поради для батьків. Львів, 2023. 33 с.
7. Кононко О., Литвин О., Бібік Н. (уклад.) Соціально-емоційне навчання в школі : практичний посібник для педагогів. Київ : МОН України, 2020. 136 с.
8. МОН України, Український інститут розвитку освіти (УІРО) Організація психологічної підтримки в закладах освіти : методичні рекомендації. Київ : УІРО, 2023. 72 с.
9. МОН України, Український інститут розвитку освіти (УІРО) Створення безпечного освітнього середовища : методичні рекомендації. Київ : УІРО, 2023. 64 с.
10. Окушко Т. К., Петрочко Ж. В., Кириченко В. І., Пащенко О. В., Сокол Л. М., Харченко Н. В. ; наук. ред. Т. К. Окушко Особистісно орієнтовані технології національно-патріотичного виховання учнівської молоді в громадських об'єднаннях : метод. посіб. Київ – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. 198 с.
11. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності : Наказ МОН України від 03.06.2026 № 871. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-typovoi-prohramy-pidvyshchennia-kvalifikatsii-pedahohichnykh-ta-naukovo-pedahohichnykh-pratsivnykiv-z-rozvytku-tsyfrovoi-kompetentnosti/> (дата звернення: 12.06.2026; 13.06.2026).
12. про авторське право і суміжні права : Закон України від 01.12.2022 № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text> (дата звернення: 07.03.2026).
13. Таранченко О., Даниленко Л., Хохліна О. Робота класного керівника в інклюзивному середовищі : метод. посіб. Київ : МОН України, 2021. 104 с.
14. Таранченко О., Прохоренко Л., Кульчицька І. та ін. Корекційно-розвиткова робота в інклюзивному класі : метод. посіб. Київ : МОН України, 2020. 148 с.
15. Таранченко О., Хохліна О., Шевченко Л., Кульчицька І. Психологічний супровід інклюзивного навчання : навч.-метод. посіб. Київ : Алатон, 2021. 192 с.
16. Уклад. : С. В. Білошицький, С. С. Мітягіна Соціологічні дослідження в шкільному колективі : функції, методи, організація проведення та інтерпретація результатів : метод. посіб. Хмельницький, 2016. 93 с.

1. Білошицький С. В., Мітягіна С. С. Соціологічна служба в закладі ЗСО як елемент ВСЗЯО : педагогіко-управлінський потенціал, технології діяльності, порядок організації. Хмельницький : ХОШПО ім. А. Назаренка, 2023. 72 с.
2. Даниленко Л., Таранченко О. (ред.) Інклюзивна освіта : навч.-метод. посіб. Київ : Літера ЛТД, 2019. 256 с.
3. Інститут психології ім. Г. С. Костюка НАПН України ; уклад. Н. Чепелєва, О. Кокун, Т. Титаренко Психологічна підтримка дітей в умовах стресу та кризи : практичний посібник. Київ, 2022. 120 с.
4. Коло сім'ї : Центр здоров'я та розвитку Як підтримати наших дітей у зіткненні з викликами війни : поради для батьків. Львів, 2023. 33 с.
5. Кононко О., Литвин О., Бібік Н. (уклад.) Соціально-емоційне навчання в школі : практичний посібник для педагогів. Київ : МОН України, 2020. 136 с.
6. МОН України, Український інститут розвитку освіти (УІРО) Організація психологічної підтримки в закладах освіти : методичні рекомендації. Київ : УІРО, 2023. 72 с.
7. МОН України, Український інститут розвитку освіти (УІРО) Створення безпечного освітнього середовища : методичні рекомендації. Київ : УІРО, 2023. 64 с.
8. Окушко Т. К., Петрович Ж. В., Кириченко В. І., Пащенко О. В., Сокол Л. М., Харченко Н. В. ; наук. ред. Т. К. Окушко Особистісно орієнтовані технології національно-патріотичного виховання учнівської молоді в громадських об'єднаннях : метод. посіб. Київ – Кропивницький : Імекс-ЛТД, 2018. 198 с.
9. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 01.12.2022 № 2811-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text> (дата звернення: 07.03.2026).
10. Про затвердження Типової програми підвищення кваліфікації педагогічних та науково-педагогічних працівників з розвитку цифрової компетентності : Наказ МОН України від 03.06.2026 № 871. URL: <https://mon.gov.ua/npa/pro-zatverdzhennia-typovoi-prohramy-pidvyshchennia-kvalifikatsii-pedahohichnykh-ta-naukovo-pedahohichnykh-pratsivnykiv-z-rozvytku-tsyfrovoi-kompetentnosti/> (дата звернення: 12.06.2026; 13.06.2026).
11. Таранченко О., Даниленко Л., Хохліна О. Робота класного керівника в інклюзивному середовищі : метод. посіб. Київ : МОН України, 2021. 104 с.
12. Таранченко О., Прохоренко Л., Кульчицька І. та ін. Корекційно-розвиткова робота в інклюзивному класі : метод. посіб. Київ : МОН України, 2020. 148 с.
13. Таранченко О., Хохліна О., Шевченко Л., Кульчицька І. Психологічний супровід інклюзивного навчання : навч.-метод. посіб. Київ : Алатон, 2021. 192 с.
14. Уклад. : С. В. Білошицький, С. С. Мітягіна Соціологічні дослідження в шкільному колективі : функції, методи, організація проведення та інтерпретація результатів : метод. посіб. Хмельницький, 2016. 93 с.